

széchenyi
2011-2015-2011
TÁMOGATÁSA A
2015

Országos Konferencia

2015 október 5-6.

Korfüggő eltérések a leptin akut centrális hőszabályozási hatásaiban

Bevezetés: A hosszú távú testtömeg-szabályozás két fő trendet mutat: a középkorúak elhízásra, az idősök cachexiára hajlamosak. Mivel a jelenség emlősökben is megfigyelhető, a háttérben többek között katabolikus [anorexigén, táplálékfelvételt (FI) csökkentő, anyagcsere (MR) fokozó] és anabolikus (FI-növelő, MR-csökkentő) peptidrendszerek komplex korfüggő eltérései is felteletezhetők. A zsírszövetben termelődő leptin elsősorban a hypothalamus nucleus arcuatus-ában fejt ki katabolikus (testtömegcsökkentő) hatását. Ennek eredményeként az anorexigén (táplálékfelvételt csökkentő) mediátorok, pl. melanocortinok szintje nő, az orexigének (táplálékfelvételt növelő) termelődése visszaszorul, az anyagcsere fokozódik. Korábbi vizsgálataink a melanocortinok esetében a hyperthermiás hatások jellegzetes változásait mutatták, melyek hozzájárulhatnak a középkorú elhízás, illetve időskori fogyás magyarázatához: akut melanocortin agonista centrális injekciójára nagyfokú maghőmérséklet emelkedés alakult ki juvenilis, fiatal felnőtt és öreg patkányokban, csökkent a válaszkészség a középkorú csoportban.

Célkitűzés: Felmerül a kérdés, hogy az életkor hogyan befolyásolja az akut centrális leptin injekcióra adott hőszabályozási válaszkészséget.

Módszerek: Juvenilis, fiatal felnőtt, fiatal, idősebb középkorú és öreg (rendre 2, 3, 6, 12 és 24 hónapos) hím Wistar patkányok laterális agykamrájába juttatott (ICV) humán rekombináns leptin (1, 4, 10 µg) injekció hőszabályozási hatásait vizsgáltuk. Az oxigénfogyasztást (MR) indirekt kaloriméterben (Oxymax), a maghőmérsékletet (Tc) colonba vezetett, a hő leadást a farokbőr felszínére rögzített termoelemekkel regisztráltuk. Statisztikai elemzésre egyutas, illetve ismételt méréses ANOVA-t alkalmaztunk.

Eredmények: Akut ICV leptin injekció a fiatal felnőtt csoportban fokozta az oxigénfogyasztást és Tc-t anélkül, hogy fokozott hő leadás alakult volna ki. Ez a minta láz-szerű (koordinált) hyperthermiákra jellemző. A hyperthermiás hatás az életkorral csökkent.

Következtetések: A leptin akut centrális hőszabályozási hatásainak korfüggő eltérései eltérnek a melanocortinokéitól, azaz nem járulnak hozzá a középkorú elhízás és öregkori fogyás magyarázatához.

Az új évezred nemzetbiztonsági feladatellátásának súlypontjai: migráció és illegális migráció.

A migráció egy bujkáló, de hosszú távon annál jelentősebb kockázati tényező hazánk életében és ez utóbbi állítás hatványozottan igaz az illegális migráció esetében.

A magyar társadalom egy-két éve még nem érzékelte a tömeges migrációban rejlő kihívásokat és veszélyeket.

Az ezredfordulót követő évtizedben a nemzetbiztonsági szolgálatoknak gyakorlati és kapcsolódó kockázati tényezőként is kiemelt figyelmet kellett fordítaniuk a jelenségre, bár a probléma a közgondolkodásban nem tartozott a figyelmet felkeltő tendenciák sorába.

Az elmúlt két évtized tendenciáinak figyelembevételével a jelenségről megállapítható, hogy kezelése nem csak politikai kérdés, de hazánk nemzeti céljai mentén kiemelt stratégiai érdek. Az egymás hatását erősítő biztonsági kockázatokkal való kapcsolódása, illetve az illegális és tömeges migrációban rejlő veszélyek megkövetelik, hogy a migrációt – mint jelenség együttest – nemzetbiztonsági szempontból is vizsgáljuk.

Dombrovski Áron

PPKE BTK

Kripke *merev jelölők* tézisének metafizikai következményei

Az analitikus filozófiában Kripke *Megnevezés és szükségszerűség* című könyve az egyik leggyakrabban hivatkozott mű. Ebben három előadás található, amelyeket Kripke 1970-ben tartott, témájukat tekintve pedig a metafizika, az elmefilozófia és a nyelvfilozófia határain lavíroznak. Utóbbi különösen hangsúlyos: az előadások kétség kívül a referálás elméleteire gyakorolták a legnagyobb hatást, és Kripke *merev jelölők* tézise széles körben elfogadottá vált az elmúlt négy évtizedben. A merev jelölők tézise alapján – tömör megfogalmazás szerint – egy adott tulajdonnév minden tényellentétes szituációban (vagy *lehetséges világban*) ugyanazt a dolgot jelöli ki.

Előadásom első részében arra vonatkozó érveket vizsgálom, hogy a fent definiált merev jelölők tézise maga után vonja az ún. *közvetlen referenciaelmélet* (KRE) elfogadását. KRE szerint egy adott tulajdonnévnek a jelölésén kívül

nincs más szemantikai tartalma, a tulajdonnév jelentése tehát nem más, mint a dolog, amit megjelöl.

A KRE számára problémásak azok a nevek, amelyek nem rendelkeznek jelöllettel – ilyen ún. *üres nevek* például a fiktív karakterek nevei – hiszen ezeket értelmetlennek kéne tartanunk az elméleti kereteken belül. Tapasztalataink azonban ellentmondani látszanak ennek.

A KRE megmenekülhet, ha mesterséges jelölet-pótlékokat alkalmaz, és feltételezi, hogy üres nevek nem léteznek – bár elsőre meghökkentő lehet, de el kell fogadnunk például azt is, hogy Sherlock Holmes létezik valamiféle absztrakt tárgy formájában. A merev jelölők tézis hívei végső soron *antifizikalista ontológia* elfogadására kényszerülnek; erről lesz szó a második részben.

Sok kortárs metafizikus van, akik szerint csak fizikai tárgyak léteznek. Talán ennél is többen vannak azok a nyelvfilozófusok, akik azt gondolják, hogy Kripkének igaza van a merev jelölők tézissel kapcsolatban. Előadásom hangsúlyos pontja a két álláspont közti feszültség kiélézése a nyelvfilozófia oldaláról közelítve.

Esztelecki Péter

SZTE TTIK Informatikai intézet

Audiovisual contents in online courses

Napjainkban a saját időbeosztású tanulásra egyre több lehetőség mutatkozik. Megszámíthatatlan online kurzus indul a felnőttek számára újabb ismeretek átadása céljából, melyet munka mellett is el lehet végezni, valamint az egyetemeken is élnek ezzel a lehetőséggel a költségek csökkentése miatt, valamint érdemes megemlíteni, hogy a középiskolákba, sőt az általános iskolákban is egyre több tanár próbálkozik ezen lehetőség kiaknázásával. Az online kurzusok résztvevői nem csak a tanulási idejüket tudják saját igényeik szerint beosztani, hanem a helyszínt is tetszőlegesen választhatják ki hozzá. Az online képzésekkel az utazási és adminisztratív költségek csökkenése mellett, valamint a laptopok és okostelefonok könnyű hordozhatóságának köszönhetően megvalósulhat a bárhol, bármikor tanulás, ügyesen kihasználva a rövidebb hosszabb holtidőket a nap folyamán.

Az online kurzusok során az oktató személyisége és aktivitása mellett nagy szerepet játszik a tananyag minősége és formája is, valamint a kurzus résztvevőinek egymás közötti interakciója. Érdemes nagy figyelmet szentelni arra, hogyan építsük fel az online kurzust, hogy a nagytömeg számára érdekessé és könnyen feldolgozhatóvá, érthetővé tegyük a tananyagot, ugyanakkor minél több és hasznosabb tudást adjunk át a kurzus során.

Ez ezen problémakör feloldásával foglalkozó tanulmányok feldolgozásával és az eddigi tapasztalataim alapján egy összefoglalót készítettem, melyben különös figyelmet fordítok arra, hogy milyen kritériumoknak kell, hogy megfeleljenek a tananyagok, köztük az audiovizuális tartalmak.

Kulcsszavak: online kurzusok; audiovizuális tartalmak

Farkas Marcell

PTE TTK

Sokszínű migráció - Az EU-ba érkező menekültek küldő országainak társadalomföldrajzi képe

Napjainkra a migráció és a vele összefüggő társadalmi, politikai és gazdasági hatások váltak a leginkább vitatott témává az Európai Unióban. Hazánkban ebben a jelenkori tendenciában európai szinten kiemelt szerep jut, mivel a nyugat-balkáni migrációs útvonalon fekvő tranzitországgként különösképpen szembesül a menekültek tömegeivel, akik aztán szabadon mozogva a schengeni övezeten belül nemzetközi szintű kihívások elé állítják a döntéshozókat.

A többségi társadalommal való párbeszéd és az integráció előremozdítása érdekében fontos lenne tudni (azon túl, hogy milyen állampolgárságúak), hogy kik is lehetnek a menekültek valójában? Többek között olyan egyszerűbb kérdésekre kéne választ találnunk, hogy milyen nyelvet beszélnek, kihez imádkoznak, milyen nemzethez tartoznak? Melyik részéből menekülnek az egyes országok és az ezen a területen élőknek milyen történelmi események határozzák meg az identitástudatukat és a Nyugathoz fűződő viszonyukat?

Az előadás a kutatási eredmények ezen részét kívánja bemutatni, amit a közelmúltbéli és jelenkori lokális és regionális konfliktusok területi lehatárolásával létrejövő országrészek komplex társadalomföldrajzi elemzésével kísérlek meg feltárni. Ehhez pedig a kutatás során a földrajz számos részdiszciplínájának és az ahhoz szorosan kapcsolódó egyéb tudományterületek (pl. etnikai- és vallásföldrajz, népességföldrajz, politikai földrajz, demográfia, migráció) vizsgálati módszereit egymással összhangban alkalmazom.

A szakirodalmi forrásokat korrelálva a nemzetközi és hazai migrációs statisztikával már többé-kevésbé pontosabb képet kaphatunk az áthaladó vagy letelepedni szándékozó migránsokról, amely így a későbbi szakdolgozati és doktori kutatómunka megalapozásán túl akár a migrációs és integrációs politika tervezhetőségét is elősegítené.